

2002
Nr 9

ÕÖKOOL

Koolilehed
koolilehed

Hiiglane
saadab e-maili

Muki
rekordid Loomateater

Varesed
koolis

ISSN 0134-2266

HK 2002

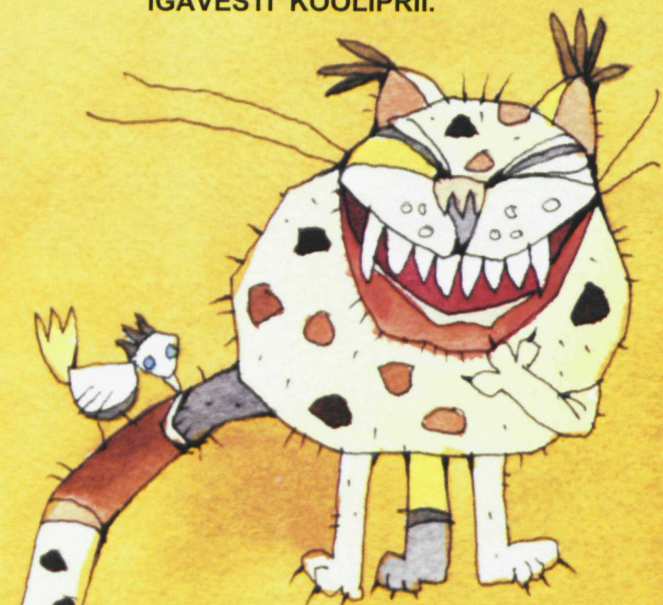
VALERIA RÄNIK

SEPTEMBER

VENNAS, ÄRKA, KELLA MÄRKA!
ÄRKA, VIRGU, ÄRA VINGU!

VÄIKEVEND MEIL KOOLI LÄHEB,
KUS TAL SELGEKS SAAVAD TÄHEB.

AINULT VÄIKE KOOLIBRI
IGAVESTI KOOLIPRII.

VALERIA RÄNIK

METSAKIISU

NÄGIN KIISUT METSA SERVAL.
EI SEE OLNUD ÜLDSE SERVAL,
PANTRIK EGA OTSELOT,
EGA TIIGER-UNEKOTT.
POLNUD KIISU METSA SERVAL
OGGY, GARFIELD EGA NERMAL.
KES SIIS METSA SERVAL KÄIS?
ÄRA ARVASID? EKS NÄIS.

MARTA
OTSASOO

KAHE

VANA VARESE TÄHTIS ETTEVÕTMINE

Kaks vana varest kükitasid vana sauna ahervarel ja arutasid maailma asju.

"Inimesed lähevad iga päevaga ikka targemaks," lausus üks neist. "See tuleb sellest, et nad loevad raamatuid. Asutame kooli ja õpime kah lugemise selgeks."

Teine vares vaidles kooli asutamise mõtte vastu. "Ei tule inimeste tarkus sellest," arvas ta, "et nad tähti tunnevad, vaid hoopis sellest, et nad saapaid kannavad."

Harakas lendas mööda.

"Mis sa arvad," küsisid nad temalt, "kas inimeste tarkus tuleb sellest, et nad raamatuid loevad, või sellest, et nad saapaid kannavad?"

"Seda asja on tarvis tõsiselt kaaluda!" vastas harakas.

Varesed olid nõus asja kaaluma. Aga kuidas seda teha?

"Inimesed kaaluvad kaaludega," teadis harakas rääkida. "Sinul," osutas ta esimesele varesele, "tuleb asuda teisele kaalukaasile. Kes ise kergem, selle arvamine kah kergem."

Mindi kaalu otsima. Suure otsimise peale see leitigi. Varesed kohendasid tiivad hästi kohevaks

ja astusid siis kaalukaasile. See vares, kes arvas, et inimeste tarkus tuleb sellest, et nad saapaid kannavad, osutus kergemaks. Seega otsustasid kaalud kooli kasuks.

Kiires korras hakkasid varesed kooli asutama. Kui kõik ettevalmistustööd tehtud ja aabitski muretsetud, hakkas üks varestest õpetajaks.

Esimesel koolipäeval lendas linde hulgana kokku. Nad kõik tahtsid targaks saada.

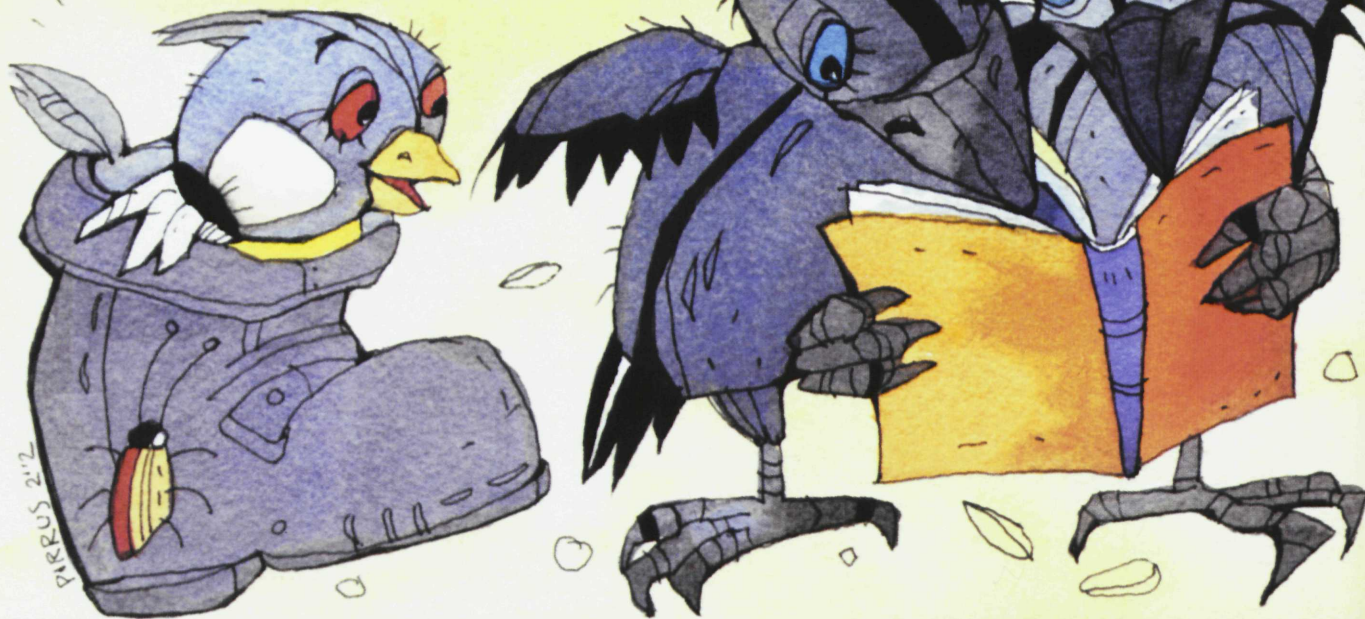
Esimene õppetund oli ette nähtud noortele varestele. Aabits löödi lahti ja varesed hakkasid nokaga tähti toksima.

Nokkisid ja nokkisid, kaua aega nokkisid, aga lugemist selgeks ei saanud. Igav hakkas. Hea nõu oli kallid.

"Vaja lehtede vahele teri raputada," arvas üks.

Raputatigi lehtede vahele teri. Nüüd edenes nokkimine palju jõudsamalt.

Illustreerinud PIRET MILDEBERG

"Kas lugemine juba selge?" küsis õpetaja mõne aja pärast.
"Ei ole veel!" vastasid õpilased. "Oleks hea, kui saaks rukkiterade asemel herneteri." Toodi ka herneteri, aga sellest hoolimata ei õppinud ükski vares lugemist ära. Teisel koolipäeval katsetas vana vares varblastega. Varblased astusid julgelt raamatulehekülgedele. Pilk siia ja pilk sinna – aga ei targemat midagi. Lugemist nad selgeks ei õppinud. Kolmandal koolipäeval katsetas vana vares leevikestega. Armsate silmadega vaatasid ühte tähte ja teist tähte. Ja laulsid: "Sii-fii!" vahepeal. Aga nende laul muutus järjest kurvemaks. Hella meelega, nagu nad on, hakkasid nad viimaks nutma. Tund lõppes kurvalt ja ilma tagajärgedeta. Koolitarkust tulid õppima veel peoleo, vint, tihane, rähn, urvalind, pähklirääk ja linavästri. Vana vares nägi kõigiga ränka vaeva. Peoleole kandis ta raamatulehtede vahele putukaid ja tõukusid, linavästriku käreid, aga lugemist ei õppinud neist keegi selgeks.

Vana vares muutus üpris kurvaks. Harakas nägi varese kurbust ja tuli küsima, milles viga.
"Kas sul lugemine juba selge?" päris ta.
"Ega mina ise ole õppinudki," vastas vana vares. "Ma õpetasin teisi!"
"See, kes teisi õpetab," ütles nüüd harakas elutargalt, "peab seda, mida ta õpetab, ise ka oskama. Nii vähemalt on see inimeste juures." Suure hoolega hakkas vana vares nüüd ise õppima. Väsimata toksis ja toksis ta tähti. Lõuna ajal tuli harakas vaatama, kui kaugel vana vares juba järjega on.
"Kas lugemine juba selge?" küsis ta.
"Ei ole veel!" ohkas vana vares vastuseks.
"Sul pole ju prille!" tõreles harakas. "Inimesed loevad ikka, prillid ees. Selles see asi seisabki."
Röömsalt läks vana vares prille otsima. Otsis ja otsis, aga prille ei leidnudki. Viimaks väsis ta otsimast, torises tükk aega midagi endale nina alla ja läks ning sulges kooli. Lõplikult.

"Lasteleht", 1940, nr 5/6

VALERIA RÄNIK

MEIE MIISU

MIISU POLE MURDJA –
PIGEM SISSEMURDJA.

MURRAB SAHVRIST SISSE –
ASUB AMETISSE.

KASSI TÖÖ ON SÜÜA –
JA SIIS TRALLI LÜÜA.

KIISU KISUB ASJU –
TEMAST KASVAB KASS JU.

HOMME SAAB EHK HIIRE –
TÄNA POLE KIIRET.

LÖNGAD-KERAD SASSIS –
NII SAAB ASJA KASSIST!

VALERIA RÄNIK

KUS MA VEETSIN...

"KUS MA VEETSIN SUVE PIKKA?
MAAL JA MEREL, KUS SIIS IKKA!
SÕITSIN LÄBI KOGU EESTI."

"KOGU EESTI? KAGU-EESTI?"

"ÄRA KISA, ÄRA KIRE:
KUS ON KAGU, KUS ON KIRRE?
ÕPI TUNDMA ILMAKAARI,
NEID ON KÕIGEST NELI PAARI!"

"SUVITASIN PAKRI SAAREL..."

"MINA KÄISIN LOOMARADU:
LOOMA JAHI-, JOOMARADU...
ALLES EILE OLI MAI –
JUBA OTSA SUVI SAI!"

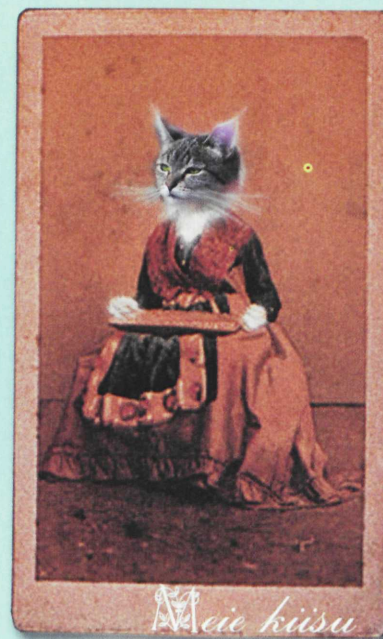

VALERIA RÄNIK

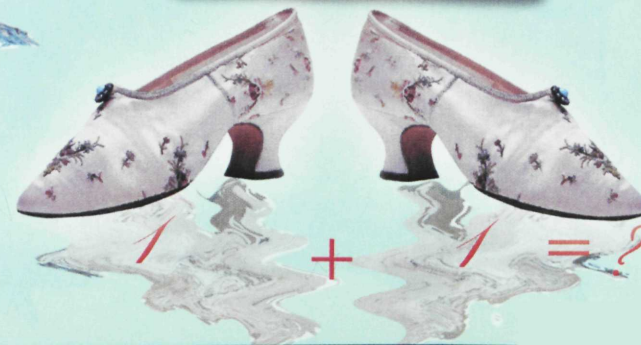
KING JA PLIKA

KING LÄKS LOMPI MEKKIMA –
ÄKKI HAKKAS LEKKIMA.
NÕUDIS: "RUTTU PÄÄSTA MIND!
MIS ON ÜHE KINGA HIND?
EMA KOLME PÄEVA PALK!
KUULE, PLIKA, KUS ON MALK!"

AGA PLIKA ARVAS NII:
"ÕÖD JA PÄEVAD ÜKSI SIIN,
EI MA HOOLI EMA TÖÖST,
KINGASTKI, MIS PAHVIKS LÖÖKS.
EMA TAHAN NÄHA MA!
KÄIKS SIIS PALJAJALU KA."

Illustreerinud INGA HEAMÄGI

VALERIA RÄNIK

KARU TULEB KAERA

KARU TULEB KAERA ?
KARU TULEB KARJA ?
TULGU AGA TULGU,
PAKUN KARUSMARJA.

METSIK KULT ON PÖLLUL ?
SEEGI POLE VIGA.
VAIKSEID LAHKEID SÖNU
MÖISTAB IGA SIGA.

KIIDAN HUNDIKUTSIKAT,
JA KUI TULEB ILVES,
ÜTLEN: OLED ILUS,
PÕHJAMAAD IRBIS.

* irbis = lumeleopard

VALERIA RÄNIK

MATKAMEHED OLEME

PÖDER TALLAS MEILE RAJA,
KOBRASTE TEGI MEILE SILLA,
ÜRASK UURISTAS PUUKOORDE
KAARDIMUSTRI SINILILLA.

KOPRAPOISID, LASKE KÄIA,
MUIDU MEIL ON RASKE KÄIA –
METSAD ON KÕIK KRAAVE TÄIS.
KES KÜLL KAEVAMAS NEID KÄIS ?

MATKAMEHI MATKIME,
METKAMEHEDE OLEME.
KOJU JÄI VAID UNIMÜTS –
SELGE NAGU ÜTS-KÕRD-ÜTS.

*M*äärakarud

VALERIA RÄNIK

MEIE ISA TÖÖ

ÖÖPÄEV JAGUNEB ÖÖKS JA TÖÖKS –
ARGIPÄEVAKS JA TÕISEKS ÖÖKS.
TÖÖPÄEV LAGUNEB ÖÖKS JA PÄEVAKS
EHK TÖÖPÄEVAKS JA VEEL TÖÖ-ÖÖKS.
TEEME ISALE PAI JA KALLI.
TÜHJA !

LÖÖME SIIS HULLU TRALLI.

ISA EES ON ALATI ARVUTI.
KAS TA KORDKI MEID JUUKSEKARVUTI
KISKUS, RIIDLES VÕI HAARAS VÕÖ ?
EI TA MÄRKA MEID EGA LÖÖ.

VALERIA RÄNIK

ELASKORD...

ELAS KORD ÜKS KARU-SELL –
LAHKE, LAISK JA LAHE.
TALLE MEELDIS KARUSELL –
LÖBU POLE PAHE.

PESUKARU AGA HAARAS
PESUKURIKA.
MUSTA PESU NÄHES OLII
KOLE KURI TA...

KELLEST JUTTU TEGIN ?
MILLEKS ?
SAID EHK ARU.
KUSKIL MEIE KESKEL
ELAVAD NEED "KARUD".

Kiirjooksjad

JAAN RANNAP

Mis viga sporti teha, kui hea sile jooksurada kohe õueaia taga. Siilimäe poistel oli oma spartakiaad kevadel, suvel ja sügisel. Siis võeti stopperiga aega ja mõodeti metallindiga kaugust ja palliviset. Rekordid kanti kohemaid punaste kaantega märkmikku. See märkmik näitab, kuidas aastate jooksul kiirus ja jõud kasvanud. Nüüd oli jälle tublisti edu üles tähendada. Endrik oli hüpanud eelmisest rekordist 30 sentimeetrit kaugemale, Erik parandanud 60 meetri jooksus aega terve sekundi võrra. Kumbki oli saanud seista metsäärsel hiigelkännul, mis autasustamispuki osa täitis.

Talu väravavalvur Muki oli spartakiaadi asjalikult kaasa teinud. Kiirjooksjal jooksis ta haukudes kannul, hüppaja järel kippus kah liivakasti kargama. Eks see panigi Endriku pakkuma:

"Erik, kuule! Laseme ka Mukil joosta ja võtame aega. Tema tahab ka oma rekordi raamatusse saada."

Mukil ei paistnud rekordipüstitamise vastu siiski huvi olevat. Istulistardi võttis ta Endriku käsu peale küll jooksurajal sisse. Kuulas, pea viltu, et tuleb valmis olla, aga kui Endrik start! hüüdis, hakkas hoopis tagakäpaga rinnaesist kratsima.

"Muki, Muki, Muki!" kutsus Erik finišijoonel. Stopper juba käis. Kiirjooksja ajas end aeglaselt jalule ja hakkas kutsuja poole lontsima.

See ei olnud nüüd küll kellegi rekordjooks!

"Ta ei saa aru, mis temalt oodatakse," taipasid poisid.

"Oodake, mul tuli mõte!" punus Erik toa poole. Natukese aja pärast oli ta tagasi, rullikeeratud pannkook sõrmede vahel.

"Nuusuta, Muki", pisteti koerale kook korraks nina alla. "Mis see on?" Mukile oli ammu selge, mis see oli. Ta limpsas keelt ja püüdis kooki endale ampsata. Endrik hoidis teda kaelarih-

mast.

"Nüüd pea teda seni paigal, kuni ma lõpupaika lähen," korraldas Erik.

Seekord õnnestus start suurepäraselt. "Kõu!" kamandas Endrik ja lasi kibeleva koera lahti. Muki pühkis minema. Koogi poole, mida jooksuraja teises otsas kõrgel hoiti.

"Ups!" imestas Erik veidi hiljem. "Nii kiiresti ei jookse Erki Nool ka!" Muki oli 60 meetrit läbinud 6,2 sekundiga.

"Muki, kännu peale!" kutsus Endrik koera autasustamisele.

"Oota nüüd," peatas teda vennas. "Kas see ikka oli Muki rekordjooks? Äkki ta suudab veel kiiremini? Mul tuli uus mõte." Ja vanem vend pühkis jälle toa poole.

Seekord tuli ta tagasi paksu vorstilõiguga.

"Nuusuta, Muki!" pisteti koerale uus maiuspala nina alla. "See on juba midagi, mis! Sagadi vorst, puhas liha! Mmmm...!"

Muki maiuspala väärtuses ei kahelnud. Ta silmad läksid pahempidi. Keel vajus ripakile. Ila hakkas suunurgast tilkuma.

"Hoia teda kõvasti kinni!" kamandas Erik ja jooksis vorstilõiku kõrgel hoides finišijoonele.

Seekord pühkis Muki minema nagu tuulispask. Stopperi kohale kummardunud poisid jäid sõnatuks.

"Vau! 5,2 sekundit! Nii kiiresti ei joosta olümpiamängudel ka!"

Siin oli ainet järelemõtlemiseks. Vennad mõtlesidki.

"Erik," ütles noorem vend Endrik natukese aja pärast. "Kui oleks suur Fatseri ....eee...Kalevipoja šokolaaditahvel.... Ja kui sina hoiaksid ühes käes stopperit, aga teises seda tahvliit...Mis sa arvad, kas mina püstitaksin siis uue rekordi?"

Illustreerinud PRIIT REA

KUS TEGIJAJID, SEAL NÄGIJAJID

Klassijuhataja tuli klassi, kulm kortsus ja nägu tõsine. Õpilased said aru, et miski oli õpetajat kõvasti pahandanud. Loomulikult ei saanud mitte keegi nüüd rahulikuks jääda, sest peaaegu igaühel oli mõni väike patuke südamel.

"Üks teie hulgast on oma klassile ja tervele koolile häbi teinud!" alustas õpetaja, vaadates karmilt tervet klassi.

Õpilased vaatasid igaüks oma pinginaabrit, silmis küsimus: ega sina ometi? Ja seni, kui õpetaja polnud süüalust nimepidi nimetanud, lasus süü kui must kõuepilv igaühe pea kohal. Kõik hoidsid hinge kinni.

Alles kui õpetaja käskis Kertil püsti tõusta, julgesid teised jälle normaalselt hingata. Kerdiga polnud muret. Ehkki talle sadas pahandusi kaela kui küllusesarvest, oskas ta enamasti ikka välja vabandada.

"Poleks sellist asja sinust küll uskunud!" ütles õpetaja.

Kert noogutas, ehkki ei teadnud, milles asi.

"Kas sa oma tegu vähemalt kahetsed?" tahtis õpetaja teada.

Kert ei osanud midagi lausuda, tema ei teadnud ju, mida peaks kahetsema. Õpetaja raputas kahetsevalt pead. Tal oli oma õpilasest tõsiselt kahju.

"Mis spordimees sa oled, kui juba nii noorelt suitsetama hakkad?"

Kaasõpilased piidlesid nüüd uudis-

tavalt Kerti. Küll on tuus, mõtlesid ühed, või juba suitsetab! Kahju poiss, paneb oma tervise ise nahka, mõtlesid teised. Nüüd ta küll end välja ei vabanda, parastasid kolmandad.

Kert ohkas. Kes teab, tuli see ohe kergendusest, et muud polnudki, või ikkagi kahetses poiss oma tegu.

"Sa ei ütle midagi," nõudis õpetaja, "või polegi sul oma vabanduseks midagi öelda?"

Oli ikkagi.

"Palun vabandust.. Ma tegin seda ainult ühe korra ja seda olude sunnil."

"Olude sunnil! Mida sa sellega öelda tahad?"

"Me läksime õega jaama, et onu juurde sõita. Ta oli hiljuti endale uue maja ostnud ja ..."

"Mis see siia puutub?" katkestas teda õpetaja.

"Puutub küll, ma kohe seletan. Asi oli selles, et jaamas järsku selgus, et meil kummalgi polnud selle teivasjaama nimi meeles, kus tulnuks maha minna. Nojah, siis mulle meenuski onu ütetus, et ta jõuab sõidu ajal täpselt ühe sigareti lõpuni tõmmata. Nii ei jäänudki meil muud üle, kui ostime kioskist sigarette ja mina kui poiss võtsin asja enda peale, muidugi olude sunnil," rääkis Kert, lisades veel enda õigustuseks:

"Ma suitsetasin vaguni tamburis."

"Ja kas läksite õiges jaamas maha?" päris keegi.

Kert noogutas. Õpetaja aga keeras end miskipärast kähku tahvli poole.

KUIDAS HIIGLANE SAATIS E-MAILI

Suures ja laias laanes elas pisike päkapikk. Laas oli nii suur ja päkapikk nii purupisike, et keegi polnud teda kunagi märganud. Laanes arvati, et päkapikke pole olemaski.

Tillukeses metsatukas pesitses aga tohutu hiiglane. Nojah, pesa ta muidugi ei ehitanud. Hiiglane pole ju ometi mingi lind. Ta lihtsalt oli. Ja olla oli tal paha. Tohutu hiiglane ei mahtunud kuidagi metsatukka ära. Kuidas ta ennast ka ei seadnud, ikka paistis varvas metsatukast välja. Või nina. Või põlv. Hiiglane oli nii suur, et metsatukas ei pandud teda tähelegi. Sipelgas sibas mööda hiiglast ja pidas teda mäeks. Jänes ja tigu ja harakas ja sisalik ja tihane mõtlesid sedasama. Metsatukas arvati, et hiiglasti pole olemaski.

Imelik jah, aga päkapikk ja hiiglane olid sugulased. Kaugelt küll, aga ikkagi. Kole kaugelt. Hiiglane oli päkapiku onupoja täditütre õemehe vennanaise ämmaemanda poeg. Ja päkapikk jälle hiiglaste poolvenna äiapapa kasuema ristitütre pinginaabri vanaema lapselaps. Või oli see vastupidi. Noh, see polegi nii hirmus tähtis. Tähtis on hoopis see, et hiiglane teadis päkapiku aadressi. Nii nagu sugulased enamasti ikka. Ja kui aadress teada, mis siis viga kirja saata.

Hiiglane võttis siis pliiatsijupi ja kirjutas. Hiiglaste trükitähtedega. Hiiglaste ju teistsuguseid tähti ei tunnagi. Suurtel trükitähtedel on see hea omadus, et neid mahub paberilehele vähe. Ja kiri saab ruttu valmis. Halb on aga, et mõni pikem sõna kipub jääma poolikuks.

Kiri saigi valmis. Hiiglane jäi rahule, kuigi paberile oli mahtunud vaid kolm konarlikku tähte.

A P P

Muidugi oleks hiiglane tahtnud lõppu kirjutada veel ühe tähe. Heameelega oleks ta lisanud hüümärgigi. Et oleks mõjuvam. Kahjuks oli paber liiga väike. Aga küllap tilluke sugulane aru saab, et hiiglane on hädas. Ja tuleb appi. Nüüd tuli mõelda, kuidas kiri ära saata.

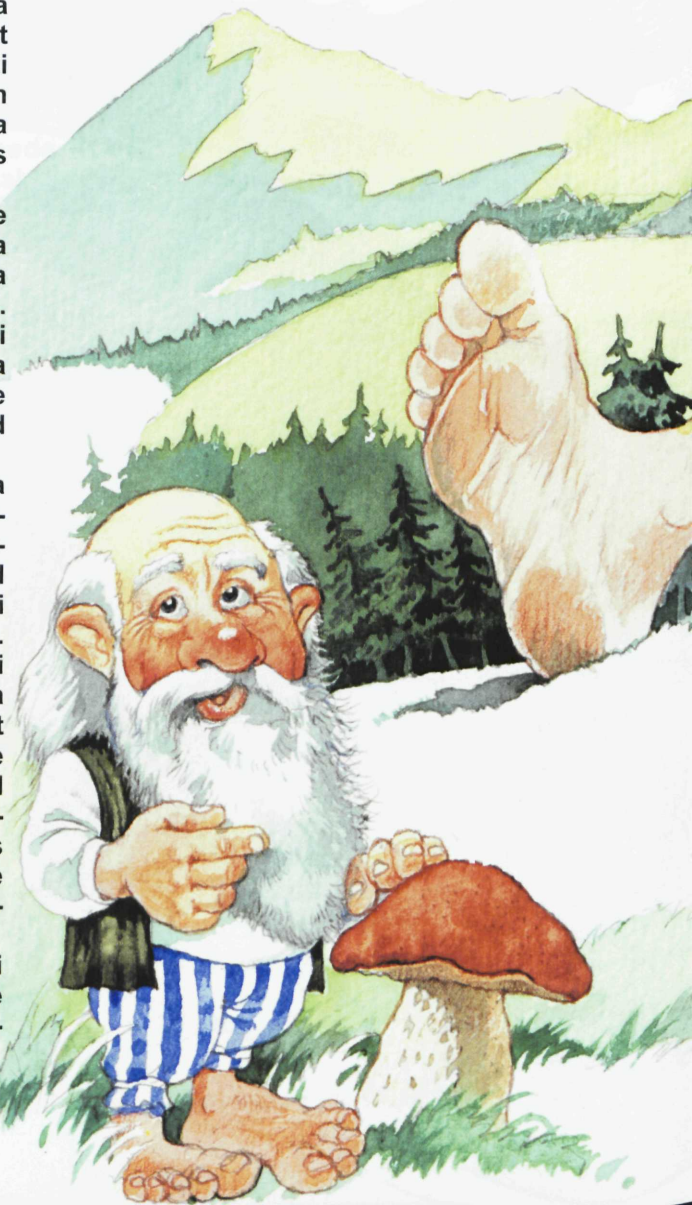
Postmarki hiiglastel ei olnud. Kuid ilma margita ei lähe kiri kohale. Tühja kah, mõtles hiiglane. Postmargid ongi juba ajast ja arust. Milleks veel margid, kui on olemas e-mail.

Hiiglane pistis pea metsatukast välja. Lähedusse oli hiljuti hakanud tekkima prügimägi. Paistis, et inimestel oli viimasel ajal üha rohkem asju, mida ära visata. Hiiglane ei saanud aru. Kas on mõtet midagi hankida vaid selleks, et see juba varsti ära visata? Kuid nagu juba eespool selgus, on halval asjal ikka ka parem külge. Ka prügimäel. Ja prügimäe paremal küljel vedeles päris ilus emailpott.

Kuidas peaks e-maili saatma see, kellel pole käepärast arvutit? Teadagi aitab siis hädast välja üks harilik pott. Aga see peab kindlasti olema emailpott. Vähemalt oli see hiiglaste meelest nii. Nüüd sirutaski ta käe läbi puuvõrade välja. Käsi oli pikk, ulatus kuhu tarvis. Hiiglane poetas kirja emailpotti ja e-mailiga said asjad korda. Nii lihtne see oligi. Hea ikka, kui nupp nokib ja moodsad sidevahendid teada.

Hiiglane ohkas kergendatult. Ta oli endaga väga rahul. Alles äsja oli ta kartnud, et ei saa hakkama. Et ei oska. Et ei oska ega tahagi elada säherduses maailmas, kus kõik kohad kubisevad arvutihirtest, e-mailidest ja internettidest. Ta oli juba arvanud, et peab siit maailmast ära minema. Sinna, kus neid arusaamatuid asjandusi veel ei ole. Tuli aga välja, et kartus oli olnud asjatu. Ta saab hakkama küll. Ja kuidas veel! Jäi üle ainult oodata. Küllap on tema päkapikust sugulane juba varsti kohal. Siis peavad nad nõu ja lepivad kokku. Lepivad kokku selles, et vahetavad elukohad ära. Et hiiglane kolib suurde laia laande, kus on hea lahe olla. Ja päkapikk jääb siia, pisikesse metsatukka. Siin on talle ju ruumi enam kui küllalt.

Nüüd võis pisut puhata. Ja võib-olla silmaga looja lasta. Pärast tuleks igaks juhaks sellesse emailpotti vaadata. Äkki on sugulane tallegi saatnud e-maili. Et "tulen varsti" või midagi sihkest.

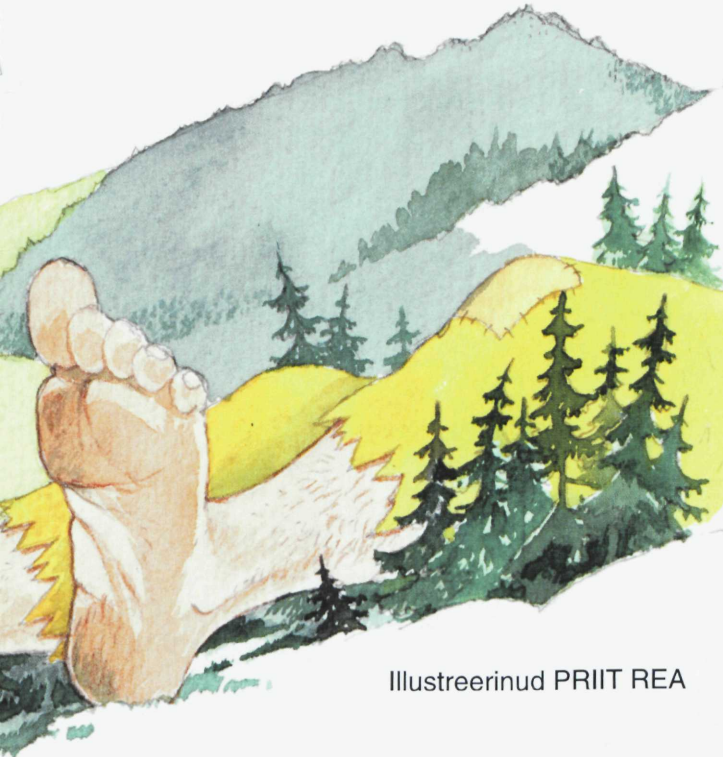

TILLUKE

AINO PERVIK

LOOMATEATER

Illustreerinud PRIIT REA

Tillukese loomateatri võib igaüks endale ise teha. Vaja on kaks näpunukku või kaks käpiknukku või lihtsalt kaks pehmet looma mänguasjade kastist. Peab ainult vaatama, et nad sobiksid näidendi tegelasteks. Kui hästi ei sobi, siis võivad nad ju nagu päris näitlejadki esitada mitte iseennast, vaid seda, keda nad näidendis mängivad. Neile võib kasvõi sildid kaela riputada, et saaks kohe aru, kelle osas nad on. Tegelikult võib neid näidendeid mängida isegi kahe käbiga, kes esinevad loomadena. Ja ka paberist või papist võib loomad joonistada ja välja lõigata. Kogu teatrit võib teha üksainus laps. Siis ta peab

ühe käega mängima ühte tegelast, teise käega teist ja vahepeal rääkima ka jutustaja teksti. Aga etenduses võib olla ka kolm näitlejat, iga osa jaoks üks. Täpselt nii, kui palju teatris parajasti näitlejaid on. Näidendid on kõik eesti muinasjuttude järgi kirjutatud.

KITS JA HUNT

JUTUSTAJA: Kits läks kiideldes mäele.

KITS: Siit läheb kena kitsekene, köki-möki, köki-möki! Tulge mind kõik vaatama! Kas ma pole ilus, kas ma pole siis kaunis! Vaadake, mis mustrid mul selja peal on! Vaadake, mis värvid mul kõhu all on! Selja peal on ühte kirja, kõhu all on teist kirja, küljed on kirjud ja kirevad!

JUTUSTAJA: Hunt läks hoobeldes järele.

HUNT: Siit ma tulen, hunt ma olen! Ma olen võimas võsaviilem, ma olen hirmus hallivatiimees! Kuulake, kuidas ma lõrisen: lõrr-lõrr, lõrr-lõrr! Kuulake, kuidas ma urisen: urr-urr, urr-urr! (Teeb mõned hüpped vaataja poole, ise lõriseb) Ma olen laulumees ka! Kuulake, kuidas ma mäe otsas ulun: huu-huu, huu-huu! (tõstab uludes koonu taeva poole)

KITS: Siin kepsutab kena kitsekene! Tulge mind kõik vaatama! Kas ma ei hüppa siis ilusasti, kas ma ei kepsuta kaunisti? Tantsin, tantsin, keerutan, keerutan! Ma tantsin vändra polkat: uhh-uhh-uhh, uhh-uhh-uhh! Ma keerutan labajalavalssi: tiideritt ja taaderitt, tiideritt ja taaderitt! (teeb polkahüppeid ja keerutab laiemaids valsikaari, hüpeldes satub hundiga vastamisi) Uih! Mök-mök-mökk!

JUTUSTAJA: Kitseke ehmatas koledasti. Kitseke kargas suure kivi otsa. (Kits jääb üles õhku)

HUNT: Kuidas sa kitseke nii kõrgele kargasid?

Las ma tulen ka kivi otsa! Ma tahan su ilusaid mustreid uurida! Ma tahan su kauneid värve vaadata! Sa oled nii nägus ja maitsekas! Hops, ma hüppan, hopsadi-hops! Kalps, ma kalpsan, kalpsadi-kalps! (hunt üritab üles kitse juurde hüpata, kuid ei ulata) Tule, kitseke, ise alla! Tule, kitseke, ennast näitama, tule oma maitset tutvustama!

KITS: Kivi otsat olen ma palju paremini ja palju kaugemale näha.

HUNT: Mina ei näe kaugemale. Ma pean lähedalt vaatama.

KITS: Ei ma tule ühti!

HUNT: Tule, kitseke, tantsima! Tule valssi keerutama!

KITS: Ei tule ühti!

HUNT: Ma näitan sulle uusi samme! Hundiratast – uih! ja karutantsu – mömm-mömm, mömm-mömm! (Näitab ette) Tule, ma õpetan sulle ka!

KITS: Ei tule ühti! Ma oskan ise igasuguseid tantse ja samme!

HUNT: Tule õpeta mulle ka! Õpeta mulle kaera-jaani!

KITS: Kas sa siis ei oska kaera-jaani?

HUNT: Ei oska! Tule õpeta!

KITS: Ei saa tulla. Mul kingad katki.

HUNT: Tule, tule, kitsekene! Ma toon sulle kolmed kingad! Ühed on luust, teised puust, kolmandad on kivised kingad!

KITS: Ei tea, mida ma nendega teen! Luu on libe, puu on kõva, kivi on külm ja raske.

HUNT: Ma seon sulle sarvedesse siidilindi, kaela ümber punase paela! Siis oled sa veel ilusam kui enne! Siis sa maitset veel paremini kui enne!

KITS: Seod või? Päris siidipaela ja punase?

HUNT: Ikka päris punase siidipaela! Tule ainult alla!

KITS: Ega ikka ei tule küll! Kas sa arvad, et ma hunti ei tea!

Ära usu hundi juttu,

ära usu kitsekene!

Hundil sel on hullud jutud

hunt on petis poisikene!

Köki-möki, köki-möki!

Mökk-mökk-mökk!

Arvutite koolimajja jõudmine on teinud tee lahti oma kooli ajalehete väljaandmisele. Sellele leheküljele valis TÄHEKE algklasside laste töid koolilehtedest.

Oma kooli ajalehes...

SÕNAD JA KOMAD

Ma ei ole luuletaja, lihtsalt sõnu ritta ajan. Enne, kui need välja trükin, komad-punktid paika sätin. Kunagi, kui kuulsaks saan, valmib minul ka romaan. Hetkel sõnad otsa said, ootan mõtteid paremaid...

Sten Aus, Viljandi Maagümnaasiumi ajaleht "Oma Sõna"

ROTI PUUR

Mul on kodus roti puur, selles elab rott nii suur. Näritud on isa mapp, ära söödud tolmulapp. Ema varsti kodus juba, segamini on me tuba. Torman ringi nagu nool, sätin asju igal pool. Korras ongi meie tuba ja ka ema kodus juba. Roti kurvastus on suur, kinni pandud tema puur.

Siim Treilmann, Kehra Keskkooli ajaleht "Voh!"

PEET JA HERNES

Elasid kord valge peet ja hernes. Ükskord otsustasid nad jalutama minna. Kui nad olid käinud tükk maad, kohtasid nad ühte poissi. Peeti nähes hakkas poiss naerma. Poiss ütles peedile, et ta on nii paks ja kole. Peedil hakkas oma välimuse pärast häbi ja ta punastas. Sellest ajast ongi peedid punased.

Rene Loog, Kehra Keskkooli ajaleht "Voh!"

MINU UNISTUS

Ma küll oma unistust ei ütle, aga ma räägin, missugune ta välja näeb. Sellist asja küll maailmas pole, aga ma ikka kirjeldan. See on veidi karvane, veidi lõhnav, tugev, saab kuju muuta. Aga ta ei ela. Kui tahad, et ta kuju muudaks, siis pead ütleva salasõna, aga salasõna ma ei ütle.

Liisa, Tallinna Reaalkooli ajaleht "Reali poiss"

PIPI

Pipi Pikksukk olen mina, teen teil kõigil pikka nina.

Õues teen ma kukerpalli, kaelas kannan pikka salli. Sukad on mul eri värvi, koolis ajan õpsid närvi.

Mait Altküla, Paide Ühisgümnaasiumi ajaleht "Olion"

EMA KOOLIAEG

Laupäeval koolis ehted olid keelatud värvida ei tohtinud koolivorm töövihikuid polnud kirjutati sulepeaga preemiat ei makstud koolis polnud paljundusmasinat arutati arvelauaga kevadel metsa istutamas sügisel kartuleid võtmas olime oktoobrilapsed, hiljem pioneerid portfelli vahetundide ajal pidi jalutama

MINU KOOLIAEG

Laupäev on vaba ehteid võib kanda pole koolivormi töövihikud tintenpenid ja viltpliiatsid tublid saavad preemiat saame teatris käia

rohkem huvitavaid õppetunde vaba riietus vahetunni ajal võib klassis olla arvutiklass õpikud kooli poolt sööme neljakohaliste laudade taga "kambüüs"

IV klassi õpilaste ühistöö, Tarvastu Gümnaasiumi ajaleht "Kooli Kuller"

KEVAD

Kevad tuli lõpuks, tõega, lähen oma väikse õega vaatama, mis loodus teeb, kuidas elu metsas keeb.

Signe Kerge I kl, Viljandi Maagümnaasiumi ajaleht "Oma Sõna"

ZUMI ÄPARDUS

Elas kord üks mesimumm, kel nimeks oli Zum-Zum-Zum. Ta lendas õielt õiele ja korjas mett endale.

Kord mesimummul juhtus aps, läks kaduma ta korjetops. Ei enam mett saand korjata, nii pensionile jääma pidi ta.

Andre Mägi, Abja Gümnaasiumi ajaleht "Kadakas"

6
VARDAN AJGEKTSI
800 aastat tagasi elanud
armeenia kirjanik

REBANE

JA TUNNISKIRJAGA HUNT

REBANE LEIDIS TEE VEERELT KIRJATÄHTI
TÄIS PABERI, VÖTTIS SELLE ÜLES, VIIS
HUNDILE JA ÜTLES:

"NOH NII, TEGU ON TEHTUD! KASUTASIN
OMA TUTVUSI JA SAIN SEDAKAUDU VÜRSTI
KÄEST SULLE TUNNISKIRJA, KUS ON
ÖELDUD, ET IGA KÜLA, Kuhu SA JUHTUD,
PEAB SULLE ÜHE LAMBUKESE ANNETAMA."
ÜTLES NÕNDA JA SIIS NAD LÄKSID
KAHEKESI KOOS ÜHTE KÜLLA. REBANE
ISE JÄI KÜLA KÜLJE ALLA KÜNKA PEALE
KÜKITAMA, AGA TUNNISKIRJA ANDIS HUNDI
KÄTTE.

NII KUI HUNT OLI KÜLAVÄRAVAST SISSE
ASTUNUD, TORMASID KOERAD TEDA KOHE
PUREMA. KÜLARAHVAS JOOKSIS KA
KOKKU JA KUS HAKKAS HUNTI TÜMITAMA.
JALGU JÄREL VEDADES LIIPAS VERINE
HUNT KÜNKA PEALE REBASE JUURDE. JA
KOHE REBANE ÜTLES:

"MIKS SA, SÕGE, NEILE OMA TUNNISKIRJA
EI NÄIDANUD?"

AGA HUNT VASTAS TALLE:

"MA NÄITASIN, MA NÄITASIN. KÜLAS ON
KÜLL TUHAT KOERA, AGA TULI VÄLJA, ET
MITTE ÜKSKI NEIST EI OSANUD LUGEDA"

Armeenia keelest tõlkinud ANDRES JAAKSOO

Illustrerinud JÜRI MILDEBERG

SEATAPP

Selle taime nimi tuletab sulle kindlasti midagi õige kurba meelde, aga ole mureta – loomade tapmisega pole siin tegemist. Lihtsalt taimi, mis kasvades ümber teiste taimede, tarade või tugipostide väänduvad, nimetame tappudeks. Need on meie maa tillukesed liaanid.

Seatapul on kenad valged lehtri moodi õied, mis näevad välja kui väikesed valjuhääldajad – ruuporid. Väga vanadel grammofonidel olid just sellekujulised hääletorud. Seatapp avab oma ruuporid ainult päikeselise ilmaga, õnneks ei kosta sealt seakisa, vaid õiekannud pakuvad magusat huvi mesilindudele.

Oled seatappu või tema väikest roosaõielist sugulast – kassitappu – kindlasti kohanud. Need taimed kasvavad sageli majaümbruses, aedade äärtes ja hekkides. Ilusad ronijad on tegelikult visad umbrohud ja aiapidajatele suureks nuhtluseks. Nad lämmatavad oma lopsaka kasvuga teisi taimi ja neist on väga raske lahti saada.

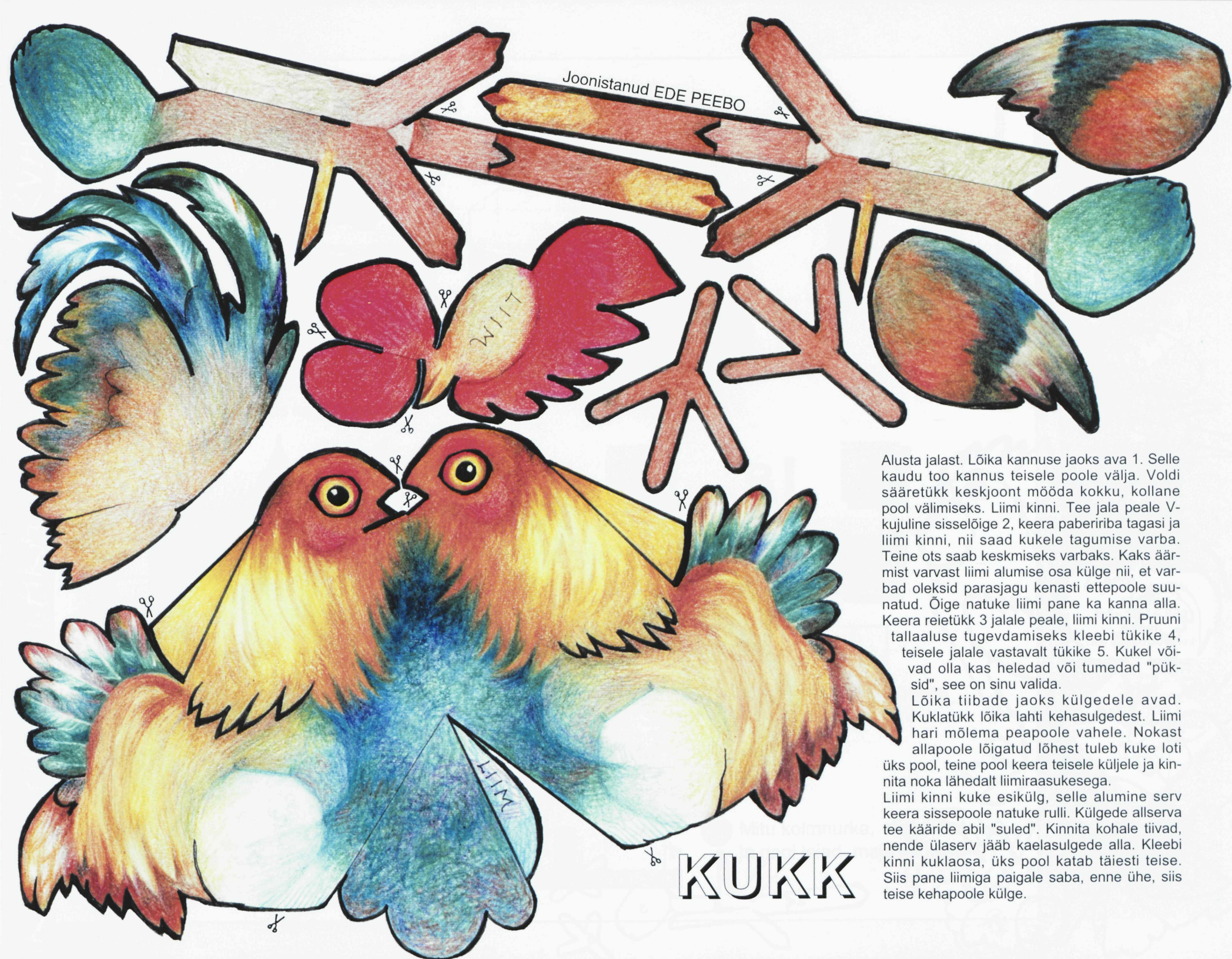

KASSIKÄPP

Suve alguses õitseb liivastes männikutes, kuivadel niitudel ja metsaservadel väike tagasihoidlik taim. Hõbehallide pehmete udemetega piklikud lehekesed ja nende keskel sirguv pikk vars valgete, roosade või tumepunaste õrnade pehmete õietupsudega.

Selle õitseja nimi on temale hästi iseloomulik – kassikäpp. Ta on loodusmaastikul tõesti nagu ettevaatlik hiiliv kiisu. Märkad teda alles siis, kui ta su jalge ees on.

Kassikäppi kasvab meie metsades palju. Kui sul on kusagil teada lapike kassikäpataimi, korja neid õisi ja riputa varjulisse paika kuivama. Kassikäpakesed rõõmustavad siis sind talv läbi.

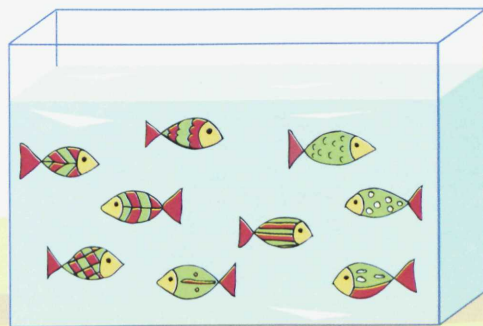
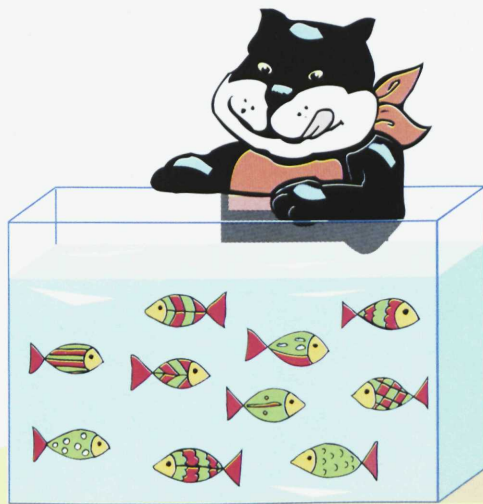
Alusta jalast. Lõika kannuse jaoks ava 1. Selle kaudu too kannus teisele poole välja. Voldi sääretükk keskjoont mööda kokku, kollane pool välimiseks. Liimi kinni. Tee jala peale V-kujuline sisselõige 2, keera pabeririba tagasi ja liimi kinni, nii saad kukele tagumise varba. Teine ots saab keskmiseks varbaks. Kaks äärmist varvast liimi alumise osa külge nii, et varbad oleksid parasjagu kenasti ettepoole suunatud. Õige natuke liimi pane ka kannu alla. Keera reietükk 3 jalale peale, liimi kinni. Pruuni tallaaluse tugevdamiseks kleebi tükike 4, teisele jalale vastavalt tükike 5. Kukele võivad olla kas heledad või tumedad "püksid", see on sinu valida.

Lõika tiibade jaoks külgedele avad. Kuklatükk lõika lahti kehasulgedest. Liimi hari mõlema peapoole vahele. Nokast allapoole lõigatud lõhest tuleb kukele loti üks pool, teine pool keera teisele küljele ja kinnita noka lähedalt liimiraasukesega.

Liimi kinni kuke esikülge, selle alumine serv keera sissepoole natuke rulli. Külgede allserva tee kääride abil "suled". Kinnita kohale tiivad, nende ülaserb jääb kaelasulgedele alla. Kleebi kinni kuklaosa, üks pool katab täiesti teise. Siis pane liimiga paigale saba, enne ühe, siis teise kehapoole külge.

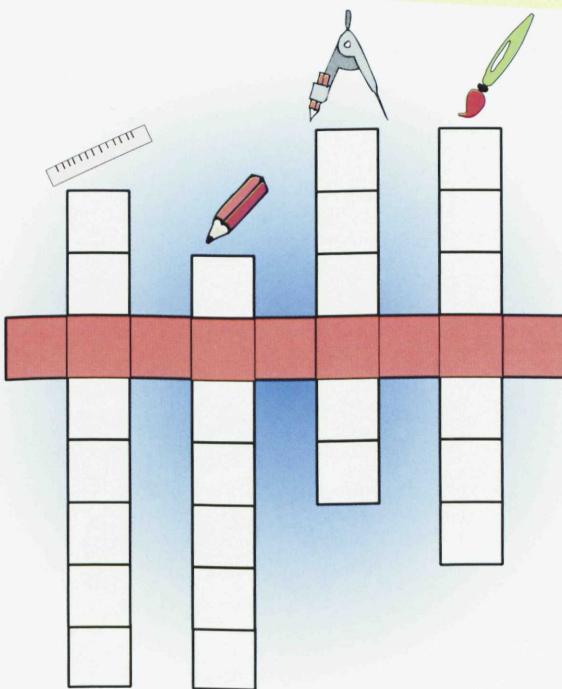
KUKK

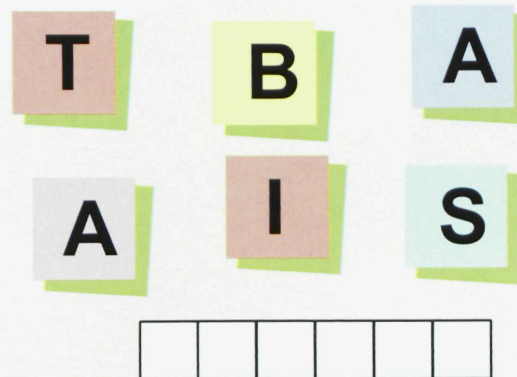

Joonistanud EPP MARGUSTE

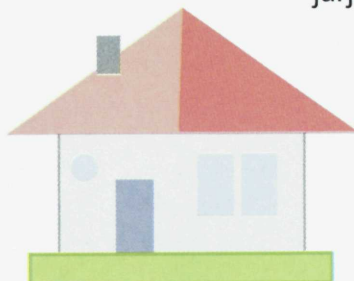
1. Millise kala pistis kass nahka?

2. Missuguse sõna saad punastesse ruutudesse, kui oled lahendanud ristsõna?

3. Kirjuta ruutudesse tähed õigesse järjekorda. Mis sõna see on?

4. Mitu kolmnurka, ristkülikut ja ringi leiad maja pildist.

PERIOODIKA AS
Lasteajakiri
TÄHEKE

Asutatud jaanuaris 1960
ilmub kord kuus

Toimetuse aadress:
Pärnu mnt 67a
10134 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel 6 463 697

Vanemtoimetaja
JAN RANNAP
tel 6 463 697

Kunstiline
toimetaja
PRIIT REA
tel 6 463 697

Tähekest saab
tellida
faks: 6616 089
e-mail
tell @tallpost.ee

Trükk
AS Printall
Tatari 64
10134 Tallinn

ESIKAANE
JONISTAS
HENNO
KÄO

Septembrikuu saabudes lõpevad koolilaste suverännud, jälle algab kooliaeg. Aga sookurelastel seisab siis rännutee alles ees. Kui meie koolilaatadel vihikuid ja pliiatseid valime, lihvivad noored kured innukalt oma lennuoskusi.

Õige mitu nädalat enne ärarännet saavad lähikonna sookurepered kokku mõnes sobivas paigas, kus leidub ohutu ööbimiskoht ja ümbruses rohkesti kuretoitu.

Kõige suuremaid sookurerahva kogunemisi tasub otsida Matsalu mailt. Mõnel kaunil sügisõhtul võib seal näha, kuidas lojuva päikeseketta eest laskuvad madalasse merelahte ööbima tuhanded ja tuhanded pikajalgseid linnud. Nende hallide kogude ümber särab siis punane oreool. Seda vaatemängu näha on suur õnn.

Juba varavalges lahkuvad kured oma ööbimisaigast, et täita kõhtu hiirte ja mahapudenenud viljateradega, mida koristatud viljapõl-

dudelt ikka leida võib. Enne reisile asumist tuleb väga palju süüa. Tavalisest paksem kõht on rändlindude ainus reisipaun.

Sookured lahkuvad meilt septembri lõpul või oktoobri alul. Ja nagu see on kirjas lastelaulus, lendavad nad "lõuna poole, kus Egiptimaa". Siiski kalduvad nad ome edasisel teel üha enam läände, jäädes talvituma Hispaanias, Alžeerias ja Tuneesias.

Viimasel ajal on eestlased innukalt otsimas oma märki, sümbolit, mis oleks ainuomane just meile. Kurgede märk on meil aga ammu gi leitud. Selleks on hallis sügistaevas sõudev kolmnurkne lennurivi. Võib-olla on just sellele nukrale sümbolile järele lehitades sündinud imekena sügislaul: "Teele, teele, kurekesed..."

Pildistanud ja kirjutanud ARNE ADER

TEELE, TEELE KUREKESED...